

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT D'EDUCACIÓ
GRAU DE MESTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

A LA RECERCA DE LA POESIA PERDUDA

KEVIN BRUGUÉ MORENO

TREBALL FINAL DE GRAU
TUTORA: MÒNICA BARRIERAS
CURS ACADÈMIC 2022/2023

RESUM

El present Treball Final de Grau reflexiona sobre el potencial de la poesia com a eina interdisciplinària en una aula de primària. Mitjançant la proposta d'innovació que l'acompanya, pretén ser un model de recerca pedagògica que serveixi de referent a l'hora de plantejar-se treballar la poesia des de diferents àrees del currículum de forma interdisciplinària i amb una metodologia innovadora.

La poesia és un gènere literari amb moltes possibilitats didàctiques a l'aula, no només dins la seva àrea tradicional, sinó com a instrument interdisciplinària. A més, és un valuós recurs per al desenvolupament de la creativitat i l'equilibri emocional, cosa que la converteix en pedra angular de recerca de noves propostes metodològiques.

D'altra banda, l'escola ofereix un marc d'aprenentatge amb una realitat molt heterogènia, cosa que la converteix en l'escenari idoni per experimentar i posar en pràctica les propostes metodològiques sorgides d'una visió interdisciplinària de la poesia.

El context d'escola triat fa possible establir una relació directa entre ella i l'entorn, la qual cosa la converteix en un mitjà pedagògic ideal, per ser pròxim i concret. L'especial vincle que crea entre el mestre i el seu grup permet realitzar un major cúmul d'innovacions a l'aula, tant en l'àmbit personal com en l'àmbit didàctic.

Les activitats seleccionades proposen un ampli ventall de diferents possibilitats i estratègies metodològiques, on l'alumne passa a ser el protagonista dels seus aprenentatges. I els diferents instruments d'avaluació i el treball cooperatiu ajudaran a assolir els aprenentatges de manera significativa.

Paraules clau: poesia, interdisciplinària, innovació, creativitat, estratègies metodològiques.

ABSTRACT

This Final Degree Thesis reflects on the potential of poetry as an interdisciplinary tool in a primary school classroom. Through the innovation proposal that accompanies it, it aims to be a model of pedagogical research that serves as a point of reference when thinking about working on poetry from different areas of the curriculum in an interdisciplinary way and with an innovative methodology.

Poetry is a literary genre with many didactic possibilities in the classroom, not only within its traditional area, but as an interdisciplinary instrument. In addition, it is a valuable resource for the development of creativity and emotional balance, which makes it a cornerstone of research for new methodological proposals.

On the other hand, the school offers a learning framework with a very heterogeneous reality, which makes it the ideal setting to experiment and put into practice the methodological proposals arising from an interdisciplinary vision of poetry.

The chosen school context makes it possible to establish a direct relationship between it and the environment, which makes it an ideal pedagogical medium, to be close and concrete. The special bond it creates between the teacher and his group allows for a greater cluster of innovations in the classroom, both in the personal and the didactic spheres.

The selected activities offer a wide range of different possibilities and methodological strategies, where the student becomes the protagonist of their learning. And the different assessment instruments and cooperative work will help to achieve learning in a significant way.

Keywords: poetry, interdisciplinary, innovation, creativity, methodological strategies.

1. INTRODUCCIÓ	4
2. OBJECTIUS	6
3. MARC TEÒRIC	7
3.1 LITERATURA INFANTIL	7
3.2 DIDÀCTICA DE LA LITERATURA INFANTIL A L'ESCOLA	9
3.3 ÚS DE LA POESIA A L'AULA	11
3.4 INTERDISCIPLINARIETAT DE LA LITERATURA	12
3.4.1 INTERDISCIPLINARIETAT DE LA POESIA	14
4. ANÀLISI DIAGNÒSTICA	15
5. DESCRIPCIÓ, DISSENY I AVALUACIÓ DE LA INNOVACIÓ	18
5.1 TÍTOL, NIVELL I CICLE	18
5.2 DURADA I DISTRIBUCIÓ TEMPORAL	18
5.3 METODOLOGIA	19
5.4 OBJECTIUS D'APRENENTATGE	20
5.5 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES, SABERS I CRITERIS D'AVAUACIÓ	21
5.7 INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ DEL PROJECTE	35
5.8 AVALUACIÓ DE LA INNOVACIÓ	37
6. CONCLUSIONS	39
7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	41
8. ANNEXOS	43

1. INTRODUCCIÓ

A través del present Treball de Fi de Grau (TFG en endavant) pretenc introduir un projecte d'innovació per a treballar la poesia com a eina interdisciplinària en una aula de primària, fer un pas més enllà respecte a la visió tradicional d'aquesta, i intentar demostrar que és susceptible d'un ús més ambiciós que el simple enfocament memorístic de les antigues metodologies usades a l'àrea de llengua i literatura.

La poesia és una forma literària única que pot ajudar a desenvolupar la creativitat, la imaginació i les habilitats lingüístiques dels estudiants d'educació primària. Treballar la poesia a les escoles pot ser una manera efectiva d'enriquir les sessions de literatura, llengua i expressió oral i escrita. Aquest TFG pretén explorar com es treballava la poesia dins les escoles d'educació primària i com es treballa en l'actualitat, centrant-se en les pràctiques pedagògiques, els recursos didàctics, les activitats i els beneficis que aporta a l'aprenentatge dels alumnes.

L'estructura d'aquest TFG s'organitza en dues parts diferenciades. La primera s'ha realitzat a partir d'una metodologia de caràcter descriptiu i bibliogràfic, centrada en la recerca d'experiències prèvies. Així, s'ha procedit a fer una anàlisi i balanç de les reflexions de teòrics i experts, les quals s'han tractat de sintetitzar i sistematitzar per a una millor comprensió.

La segona part consisteix en el disseny d'un projecte d'innovació dirigit a una aula d'educació primària, amb l'objectiu de poder connectar amb la pràctica docent i donar un sentit pràctic a les reflexions teòriques. Totes dues parts pretenen aportar i deixar la porta oberta a futures recerques i projectes. Per a un millor acostament al suport teòric sobre el qual se sustentarà aquest treball, duré a terme una aproximació des dels aspectes més generals als més concrets.

Tot seguit, repassaré algunes qüestions relatives a la literatura infantil en el seu més ampli espectre. I en l'últim graó de l'anàlisi em centraré en l'objectiu principal d'aquest estudi, que

correspondrà a l'aplicació interdisciplinària de la poesia dins un marc d'acció concret que serà l'escola amb entorn rural.

L'intent d'acostar la poesia a l'aula de manera interdisciplinària i integradora suposa un difícil repte, si bé la seva riquesa i la seva diversitat fa que sigui no sols desitjable sinó necessari. Fins fa relativament pocs anys, el desenvolupament i tractament de la poesia a l'escola ha seguit un enfocament lineal, en el qual la lectura i la memorització han suposat la tasca principal de la didàctica en l'àrea de la llengua i la literatura. A això s'afegeix que sempre s'ha atorgat a la poesia un paper secundari si la comparem a altres gèneres literaris, com la narrativa en general, el conte en particular i, encara menys però amb una presència creixent, el teatre. Això ha ocorregut tant alhora de desenvolupar i fomentar l'hàbit lector com de treballar altres destreses pròpies de l'àrea, com ara la comprensió lectora o l'expressió oral i escrita.

No obstant això, en els últims anys s'ha observat un canvi en la manera de presentar la poesia a l'aula, a través de diverses aplicacions on el joc, les cançons, les imatges i les activitats lúdiques cobren un major protagonisme en la seva plasmació didàctica. També es té cada vegada més en compte el seu enorme potencial per a treballar aspectes que a vegades desborden els límits del currículum, desenvolupant altres competències relacionades amb el món de les emocions.

L'elecció d'una escola amb entorn rural no és casual. Per la seva pròpia naturalesa, aquest context fa necessària una visió integradora de les diferents matèries i un plantejament que trenca amb els mètodes tradicionals. Tot això farà que sigui un entorn ideal per a posar en pràctica diferents models metodològics i didàctics com el que es pretén implantar.

En conclusió, a través de la poesia es poden treballar infinitat d'aprenentatges i treballar-ho de manera interdisciplinària i amb mètodes innovadors serà el començament d'una educació de qualitat.

2. OBJECTIUS

El present treball té com a **objectius principals**:

- ➔ Investigar les possibles aportacions de la poesia com a eina interdisciplinària en l'ensenyament de l'educació primària.

A través d'aquest objectiu es pretén desenvolupar no sols un acostament a l'expressió poètica i a l'hàbit lector dels infants, sinó també l'exploració de noves metodologies que trenquin les divisions del currículum en compartiments independents. Si la realitat de l'alumne fora de l'aula és un lloc on tot està interrelacionat, l'escola no hauria de funcionar de manera diferent. Aquesta aposta metodològica buscarà, així mateix, dotar l'alumne d'un major protagonisme en el seu aprenentatge.

- ➔ Fomentar l'interès poètic a través de diferents estratègies metodològiques.

Avui dia encara es pot sentir a dir que la poesia és molt avorrida. Però, realment, el problema és la poesia? O com es treballa la poesia? Trobar diferents activitats i estratègies metodològiques han de trencar aquest estereotip. La poesia és una forma important d'expressió artística que pot ajudar els alumnes a desenvolupar habilitats de pensament crític i creatiu, així com a millorar la seva competència comunicativa. Crear un ambient adequat ajudarà a conscienciar els alumnes i fomentar l'interès per la lectura i l'escriptura.

- ➔ Descobrir el potencial d'escoles amb entorns rurals per a implementar projectes d'innovació.

Tradicionalment, les escoles amb entorns rurals s'han concebut com a entorns diferents en el model educatiu. No obstant això, avui dia, les suposades limitacions d'aquestes d'escoles poden suposar un gran avantatge a l'hora de buscar nous models d'ensenyament. En les propostes didàctiques més innovadores en matèria pedagògica s'ha tendit cap a models més similars a les escoles amb entorns rurals que a les convencionals.

3. MARC TEÒRIC

3.1 LITERATURA INFANTIL

En primer lloc, hem de fer-nos la pregunta de què entenem per literatura infantil. No trobarem una resposta fàcil, tal com ho demostra la gran quantitat de pàgines escrites sobre aquest tema, però, seguint Colomer (2010), "és important reflexionar sobre això perquè el que es pensi sobre aquest tema condiciona l'actitud dels adults, tant dels que s'encarreguen de produir aquest tipus de llibres com la dels que ofereixen la seva lectura als nens" (p. 15).

Qualsevol definició limita i simplifica la realitat, d'aquí la seva dificultat. Però si intentéssim aglutinar en una de sola tota la diversitat de fenòmens que pretén reflectir, deixaria de ser-ho, ja que la naturalesa d'una definició hauria de ser la seva concreció. No obstant això, malgrat aquestes dificultats, intentaré exposar allò que més s'acosta al que s'ha anat entenent per literatura infantil i la polèmica que sempre ha suscitat aquest concepte.

Ja en els anys vuitanta, aquesta problemàtica conceptual separava diferents visions i generava un desacord en què els uns i els altres consideraven què hauria de ser la literatura per a nens. Per a uns era una literatura inferior, mostrant fins i tot un cert menyspreu cap a aquesta. Rico (1986), parlava de la literatura infantil com si fossin "castells de sorra enfront de la veritable arquitectura". En la seva opinió, la marca 'infantil' és una falsedat que en moltes ocasions emmascara una literatura de baixa qualitat. Rico, per a qui només existeix bona o mala literatura, defensa que "de la mateixa forma que no es parla 'd'arquitectura infantil' en al·ludir a un edifici fet per a nens, tampoc té justificació fer-ho en l'àmbit literari" (p. 351). I afirma que no existeix la literatura infantil i que aquesta hauria de ser considerada en igualtat de condicions que la literatura d'adults.

Avui dia, aquesta polèmica està, aparentment, superada, i alguns autors, com Colomer (2010), prefereixen centrar-se en qüestions més rellevants, com quines funcions ha de complir aquesta literatura. Per a aquesta autora serien tres:

→ Iniciar l'accés a l'imaginari compartit per una societat determinada.

- Desenvolupar el domini del llenguatge a través de les formes narratives, poètiques i dramàtiques del discurs literari.
- Oferir una representació articulada del món que serveixi com a instrument de socialització de les noves generacions.

Colomer apunta que una de les primeres escoles que van destacar la importància de la literatura en la construcció de la personalitat i el seu desenvolupament en el nen va ser el corrent psicoanalític. Per part seva, Cervera (1991) assenyala que "el mateix exercici de la lectura seria un factor determinant en el procés cognitiu del nen i potenciar-lo serà enormement positiu per al seu desenvolupament psicològic" (p. 237).

A més del que podríem dir del contingut, és a dir els valors, idees, experiències... que la literatura pot transmetre, aquesta facilita al nen el desenvolupament del mateix continent literari. Segons paraules de Colomer (2010) "la literatura infantil suposa també que els nens i nenes tinguin la possibilitat de dominar el llenguatge i les formes literàries bàsiques sobre les quals es desenvolupen les competències interpretatives dels individus al llarg de la seva educació literària"(p. 20). L'escola ha estat la garantia del manteniment de l'imaginari col·lectiu a través de la tradició oral. Segons Colomer (2010), "l'escàs desenvolupament de la poesia infantil moderna al nostre país deixa essencialment en mans del folklore l'aprenentatge dels nens i les nenes sobre models poètics"(p. 43). L'autora afegeix que les formes del folklore impliquen una interactivitat que mobilitza molts recursos. Aquest pot ser un bon model de referència per a l'ús de la poesia a l'aula.

Un altre dels elements que reforcen el procés d'aprenentatge del nen és el joc. Per a Kohan(2016), "el text ha de ser tan atractiu com una joguina"(p. 12). Per la seva part Colomer (2010) destaca que joc i literatura van sempre íntimament units, i afegeix, que "a través de tots dos se situen en un espai intermedi entre la seva individualitat i el món creant un efecte de distància que els permet pensar sobre la realitat i assimilar-la"(p. 20).

El caràcter socialitzador de la literatura dirigida als nens és present gairebé des dels seus orígens. La majoria dels contes infantils tradicionals acabaven amb una moralitat carregada de determinats valors que una societat volia transmetre. Això feia que aquesta literatura fregués, a vegades, els límits de l'adoctrinament. Aquest es produïa, gairebé sempre, a

través d'una bona dosi de por. Per a Colomer (2010) no hi ha millor document que la literatura infantil per a saber la forma com la societat desitja veure's a si mateixa. Però també és cert que la literatura, en altres ocasions, servia per a trencar amb les limitacions de la realitat en el que podríem dir un intent de subversió. Colomer (2010) afegeix que aquest afany socialitzador, didàctic, i moralitzador estava més present en els primers llibres destinats expressament per als nens. Encara que s'ha superat el model didàctic moralitzador vuitcentista, encara avui continua existint una certa tensió entre els qui pretenen un ús de la literatura infantil com a instrument pedagògic i els qui valoren la qualitat literària per sobre de la moralitat.

3.2 DIDÀCTICA DE LA LITERATURA INFANTIL A L'ESCOLA

L'ús de la literatura a l'escola de manera sistemàtica és un fenomen relativament recent i associat a la generalització de l'escolarització obligatòria. Anteriorment a aquest fet predominava la literatura oral en les edats infantils, però la lectura quedava relegada a les classes amb major estatus social. En aquest sentit, Colomer (1998) ressalta que és durant la dècada dels vuitanta quan s'ha generalitzat la presència de la literatura infantil i juvenil a l'escola com a element imprescindible per a la formació lectora i literària. En la mateixa línia, Alonso (1974) destaca que "no hi ha millor manera d'ensenyar literatura que la lectura directa de les obres, i que són moltes les experiències lectores que marquen la vida de l'home, des de la mateixa infància" (p. 48, citat per Cerrillo, 2016). És en aquesta mateixa dècada, quan l'aparició del concepte de competència literària va portar a plantejar la necessitat d'uns objectius per a la formació d'un lector competent i a la revisió dels textos i pràctiques tradicionals (Colomer, 2009).

En l'obra de Cervera (1991) es destaca que la presència de la literatura a les aules es deu a l'interès de molts educadors. Per a ell, aquest interès creixent dels docents per la implantació generalitzada de la literatura a l'aula es basa en diverses raons:

- Dona resposta a necessitats íntimes del nen.
- És una forma d'acostament de l'escola a la vida.
- Promou estímuls lúdics que afavoreixen el desenvolupament del llenguatge i actituds psicoafectives positives.
- El llenguatge literari resulta molt suggeridora des del punt de vista creatiu.

- Pot despertar l'afició a la lectura.
- Retorna a la paraula el seu poder de convocatòria enfront de la invasió de la imatge.

Totes aquestes idees de Cervera (1991), es poden emmarcar en el que Colomer (2010) exposa:

Durant la dècada dels vuitanta es va atorgar una gran atenció psicopedagògica als processos d'aprenentatge dels alumnes i a la seva relació amb les pràctiques d'ensenyament. La concepció vygotskiana de l'aprenentatge a partir de la interacció social, la recerca psicolingüística sobre l'ús de la llengua escrita i la importància atorgada a la lectura literària com a element culturalitzador van aportar elements que van justificar també la introducció de la literatura infantil a l'escola (p. 69).

Per a Cerrillo i Luján (2010), "l'adquisició del gust per la lectura i l'entrenament necessari per a enfrontar-se a textos cada vegada més complexos depenen en gran part de la capacitat del docent per a contagiar als seus alumnes l'amor pels llibres" (p. 5).

Seguint amb aquesta idea, Salinas (1983) destaca que "el mestre, en la lectura, ha de ser fidel i convençut mediador entre l'estudiant i el text" (p. 97, citat per Cerrillo, 2016). El paper del docent, com a mediador entre l'alumne i l'obra literària, ha de contemplar no sols una selecció adequada dels textos per les seves qualitats artístiques, sinó que ha de ser molt acurat quant a l'equilibri entre els diferents gèneres (narrativa, poesia i teatre). Per a Cervera (1991) és evident que aquestes tres manifestacions literàries han de tractar-se, si no de forma completament equitativa, sí de manera suficient i complementària per a desenvolupar una educació integral. A això, afegeix que aquest equilibri ha de buscar-se a la vista dels objectius perseguits. El tractament dels gèneres no sempre ha estat i és equilibrat. Cerrillo i Luján (2010) adverteixen que la menor presència social de la poesia fa que, fins i tot els mateixos mestres, estiguin poc entrenats en la seva lectura i la seva anàlisi. Novament Cervera (1991) apunta que els gèneres no s'exclouen, sinó que es complementen en les seves aportacions al nen. I continua aquesta idea recalcant que "l'inici de contactes amb un gènere ha de prendre el caràcter de suma i coexistència. És la manera d'enriquir-se entre ells i d'enriquir els nens" (p. 350).

3.3 ÚS DE LA POESIA A L'AULA

Continuant amb la idea de l'anterior paràgraf, ara em centraré en quina és la situació de la poesia dins de l'aula en relació amb el currículum. Monjas et al. (1998), integrants del Grup Escola, "contemplen l'ensenyament de la poesia com una activitat formativa de caràcter lúdic, que contribueix a forjar la sensibilitat, l'emotivitat i l'expressivitat de l'alumne" (p. 4). Tot i això, i que tant el currículum com els pedagogs afirmen la gran utilitat didàctica de la poesia, el seu ús i presència a les aules són escassos. Les raons per a aquest distanciament entre la poesia i l'escola són múltiples. Algunes d'elles, com la mateixa falta de contacte i sensibilitat del professor, ja han estat citades aquí. Unes altres tenen a veure amb l'ús que, tradicionalment, s'ha donat a la poesia. Segons Colomer (2010), malgrat que llegir, recitar i narrar oralment són algunes de les pràctiques més recomanables per a treballar la poesia en l'àmbit educatiu, han estat sota sospita, ja que l'ensenyament tradicional les havia utilitzat per a la simple memorització de poemes clàssics. Per a l'experta en literatura infantil, és en aquests moments quan s'està començant a reconèixer el seu enorme potencial educatiu, com a manera d'experimentar la comunicació humana. Reforçant aquesta idea, podem citar Gómez (1993), per a qui les modernes tendències pedagògiques s'allunyen dels models educatius estàtics i conservadors per a fomentar la creativitat i la realització personal de l'ésser humà permetent que aflorin el sentiment, el joc i la creació.

Així, avui dia s'està reivindicant un ús de la poesia amb uns objectius ben diferents dels que s'havien perseguit. En la concepció tradicional que assenyalava Colomer (2010), a través de la poesia es pretenia el coneixement dels textos clàssics, la simple memorització d'aquests textos i la correcció lectora. Actualment, alguns autors, com Barrientos (1999), parlen de les funcions educatives de la poesia, entre les quals assenyalen:

- Ampliar les nostres possibilitats comunicatives.
- Imaginar realitats diferents d'aquelles a les quals estem habituats.
- Enriquir la nostra capacitat d'ús del llenguatge.
- Accedir a una forma de coneixement diferent.
- Obrir-nos a l'experiència estètica.

El desenvolupament de les funcions que planteja aquesta altra concepció d'ensenyament de la poesia requereix una altra forma d'acostament a l'alumne per part del mestre. Així ho posa de manifest Ballesteros (1993), que parla d'un ensenyament inductiu i creatiu, el qual requereix una major entrega personal del mestre, ja que no és un simple transmissor de coneixements i conceptes, sinó un guia que ha de desenvolupar capacitats i despertar actituds concretes. Perquè els mestres siguem competents a l'hora de treballar la poesia sota aquesta concepció, Ballesteros (1993) proposa ensinistrar al futur mestre en tècniques que potenciïn la motivació de l'alumne i la seva pròpia creativitat. Cal buscar un acostament a una poesia amb la qual puguem dialogar però sense instrumentalitzar-la en excés. Cap valor ha de prevaler sobretot el que no sigui un acostament afectiu, intel·lectual i personal a la poesia. Ballesteros (1993) escriu que "no es tracta d'aconseguir poetes, però sí parlants que puguin manejar creativament i lliurement la seva llengua i que siguin sensibles a la bellesa de les paraules" (p. 114).

En definitiva, avui dia observem un creixent interès per la poesia com a eina per al desenvolupament comunicatiu, afectiu, lúdic, estètic, cultural i social. Tot això posa de manifest la urgent tasca d'introduir-la a l'aula amb diferents metodologies i basant-se sempre en una implicació més profunda per part del professorat.

3.4 INTERDISCIPLINARIETAT DE LA LITERATURA

Fins ara, he destacat la importància de la literatura per a la formació de l'alumne en relació amb l'àrea de llengua, lloc natural al qual pertany. Com he assenyalat, cada vegada és més rellevant el paper protagonista que es dona a la literatura per a treballar aspectes relacionats amb el desenvolupament comunicatiu, afectiu, lúdic, estètic... Són aquests valors els que la converteixen en una eina per a la formació integral de l'alumne en totes les seves dimensions.

Cada vegada trobem més autors, pedagogs, mestres... que entenen que l'educació ha de plantejar-se com un símil de la vida, fins i tot com una part d'aquesta, per la qual cosa fugen

de la parcel·lació del coneixement. La tradicional divisió en matèries independents ofereix una visió allunyada de la realitat, en la qual no existeix aquesta divisió.

La literatura infantil és una realitat interdisciplinària. Així ho exposa Cervera (1991), qui explica que "per la seva pròpia naturalesa està relacionada amb altres manifestacions i activitats en les quals el text s'integra sovint en fenòmens artístics més complexos" (p. 21). En un sentit similar s'expressa Cerrillo (2007), per a qui "és important que els estudis de literatura infantil i juvenil es puguin abordar des de la interdisciplinarietat de diversos sabers" (p. 53). Per part seva, Nobile (1990) defensa que "qualsevol aproximació a la literatura infantil ha de ser multidisciplinària i ha d'aconseguir-se des d'una constant òptica psicopedagògica" (p. 58, citat per Cervera, 1991). Per a Varas i Pastrana (1999) "els camps del saber mai s'han donat d'una manera autònoma, sinó que han estat influïts entre si" (p. 113) . Aquests autors culminen la seva argumentació defensant el caràcter interdisciplinari de la literatura.

Per tot això, seria desitjable que el currículum tendís cap a una integració de les diferents matèries, incloent en aquest procés la dimensió emocional de l'ésser humà. Tornant novament a Caro (2008), cal reivindicar un model de currículum que integri els camps del coneixement per a poder arribar a una comprensió crítica de la realitat, el domini dels processos per a obtenir coneixements concrets i les dimensions ètiques inherents a aquesta tasca. L'aplicació de la literatura a l'escola pot ser un vehicle excel·lent per a aquesta integració curricular. La mateixa autora continua reclamant la necessitat d'un professorat investigador, que treballi en equip per al desenvolupament de dimensions de tot l'ésser humà, com la creativitat, la imaginació, la intuïció o la incertesa, indispensables per a la pura recerca.

Malgrat tota la rellevància que alguns autors atorguen a la interdisciplinarietat de la literatura, encara són escassos els materials escrits sobre aquest tema i menys encara les experiències reals dutes a terme a l'aula. Una vegada més es posa de manifest la necessitat, per part dels docents, de desenvolupar una visió activa, científica i innovadora en la nostra manera de desenvolupar el currículum a l'aula, en nom d'una educació més holística i integradora.

3.4.1 INTERDISCIPLINARIETAT DE LA POESIA

Com he comentat a l'apartat anterior, la literatura en general i la poesia en particular són de naturalesa, essencialment, interdisciplinària. Es tracta d'una expressió artística de l'ésser humà enfront dels fets de la realitat i, per això, la contempla en totes les seves dimensions. Com a eina pedagògica hauria de partir, per tant, d'una experiència integradora i multidisciplinària.

Aquesta idea apareix recollida per diversos autors i és la base d'unes quantes experiències d'aula. Així, en un treball de Rayo (1997) se sosté que un poema pot convertir-se en un meravellós pretext per a treballar, de manera transversal, les estratègies contingudes en les diverses àrees o disciplines. En una altra proposta didàctica d'Ambrós i Sabaté (2007) es torna a incidir en aquesta idea. Aquests autors defensen que cal aprofitar l'enorme potencial de la literatura en general i de la poesia, en particular, per a treballar de manera interdisciplinària. La poesia, per la seva pròpia essència evocadora, permet descobrir múltiples sentits que ens aproximem a ella. Per a Barrientos (1999), "cada acte de comunicació poètica que estigui centrat en un sol poema permet accedir a una mateixa realitat des de perspectives diferents, alhora que revela aspectes diferents d'aquesta realitat" (p. 20). L'aproximació interdisciplinària a la poesia pot ser, així mateix, una manera eficaç de despertar el gust en l'alumne. Cervera (1991) parteix de la idea que "el plaer de llegir va precedir pel plaer de sentir i de jugar. La interdisciplinarietat irromp de manera que pot provocar fàcilment el gust per la poesia" (p. 21).

La poesia també ha estat treballada des de la perspectiva de l'educació física. En aquest camp destaca l'experiència de Cachadiña (2003). Per a aquesta autora, la interdisciplinarietat és un dels trets definitoris del treball creatiu. La seva proposta no sols contempla l'àrea d'educació física sinó també l'educació plàstica, la informàtica i la música. Aquest treball s'inspira en l'obra de l'artista Arnaldo Antunes, qui en el seu estudi relaciona poesia, música i arts plàstiques. Però les aproximacions a la poesia des d'una perspectiva interdisciplinària no sols s'han realitzat des d'un punt de vista didàctic. Alguns creadors, com Raúl Vacas, poeta establert a Salamanca, han elaborat obres jugant amb aquesta perspectiva. En la seva obra

'Esto y eso' dedica una sèrie de poemes a cadascuna de les matèries del currículum. Aquesta ha estat pensada per als alumnes d'educació secundària, però és un bon exemple de com la creació poètica pot donar cabuda a totes les àrees del currículum, unint-les en una mateixa realitat. Si bé el material que existeix sobre l'aproximació interdisciplinària a la poesia no és gaire abundant, cada vegada són més els intents d'acostament. Si, com apuntava Cachadiña (2003), la interdisciplinarietat és un dels trets del treball creatiu, la nostra cerca com a docents haurà de partir d'aquest enfocament, obrir nous camins en la manera en què ensenyem la poesia als nostres alumnes.

4. ANÀLISI DIAGNÒSTICA

La inquietud del tema d'aquest treball sorgeix arran d'una experiència professional al pràcticum II a l'escola Font d'en Fargas. Al tercer trimestre del curs se m'ofereix la possibilitat de treballar la poesia i se'm facilita un dossier. A l'hora de començar les sessions m'adono que per a alumnes de 4t curs, la primera frase que els sorgeix la paraula poesia és: Que avorrit! Així que parlo amb la tutora per intentar modificar el dossier per fer alguna activitat de caràcter més lúdic però treballant els mateixos continguts.

Així doncs, que aprofitant l'escola de natura, vam fer una activitat a l'aire lliure per explorar i triar sobre quins temes volien tractar els poemes a classe. Va resultar una vivència molt gratificant. Vaig començar a observar una sèrie de reaccions en els alumnes que em van cridar l'atenció. I sobretot, a partir dels mateixos interessos dels alumnes.

Primer sento que l'experiència els entusiasma enormement i em fa plantejar el perquè, ja que havia treballat anteriorment la poesia amb ells d'una forma més tradicional i no despertava el mateix interès. A més, durant els mesos anteriors alguns alumnes presentaven a l'aula cançons de rap pròpies, i vaig aprofitar per incidir en el fet que la poesia és com el rap, però amb versos i estrofes. Aquest fet va generar una espiral de contagi en altres companys i va convertir la poesia en un aspecte positiu per als alumnes.

La realitat a peu d'aula és, així, la que em porta a plantejar-me l'enorme potencial que tinc davant meu. I no sols pensant en la mateixa matèria de l'àrea de llengua i literatura, sinó com a eina per a despertar un pensament creatiu i relacionar-lo amb altres matèries. Per aquest motiu, em plantejo indagar sobre totes aquestes qüestions que van sorgint i investigar més a fons sobre l'ús que fins ara s'ha fet de la poesia a l'aula.

És important destacar que la poesia es pot treballar en dimensions de l'àrea de la llengua, com ara la literatura, l'expressió oral i escrita. D'aquesta manera, es pot incorporar la poesia a l'aula per ensenyar als alumnes sobre l'estructura poètica, autors i autores de referència, la rima i la musicalitat de les paraules. També és rellevant crear un ambient propici per a la creativitat i la imaginació. Es pot fomentar la cerca de l'ambient a través de la lectura de poemes a classe, escoltant cançons de rap, la creació de jocs de paraules i la presentació de diferents estils poètics.

La visita d'algun autor o autora conegut ajudaria a entendre des d'un punt de vista crític la literatura infantil i juvenil com a eina d'aprenentatge. I, d'aquesta manera conèixer conceptes relacionats amb la recitació de poemes, com ara la vocalització, la modulació, la gesticulació, el volum i el timbre de veu.

Un altre aspecte important de la poesia és la creació de poemes propis pels estudiants. Podem guiar els estudiants en la creació de poemes, començant per exemples senzills, com haikus, cal·ligrames o poemes curts amb rimes senzilles. I a mesura que els alumnes adquireixin més habilitats, es poden introduir poemes més complexos i més llargs.

Per introduir la multidisciplinarietat, es poden crear tota mena d'activitats per treballar les diferents àrees del currículum. La poesia dibuixada, la poesia musicada, la creació de poemes, creació de suports visuals informàtics.

Per acabar, és rellevant que s'inclogui la presentació i el recital de poemes a l'aula. Això ajudarà a desenvolupar l'expressió oral i la confiança dels alumnes en les seves habilitats poètiques. També es poden organitzar concursos de poesia, recitals de poesia i altres activitats relacionades amb la poesia per fomentar l'entusiasme i l'interès dels alumnes.

Una de les formes ideals de potenciar l'ús de la poesia a l'escola és a través d'una aproximació interdisciplinària, i l'escola amb entorn rural es revela com un entorn molt favorable. És el marc idoni per a posar en pràctica aquest tipus de projectes que aspirin a desenvolupar un ensenyament globalitzat i pròxim a la realitat de l'alumne i que converteixin l'aprenentatge en una cosa capaç de mobilitzar totes les seves capacitats tant emocionals com intel·lectuals.

Per la seva pròpia naturalesa, aquest context fa necessària una visió integradora de les diferents matèries i un plantejament que trenca amb els mètodes tradicionals. Tot això farà que sigui un entorn ideal per a posar en pràctica diferents models metodològics i didàctics com el que es pretén implantar.

Per concloure, aquest tipus d'escola fa possible establir una relació directa entre ella i l'entorn (mestre, pare i alumnes), la qual cosa la converteix en un mitjà pedagògic ideal, per ser pròxim i concret. L'especial vincle que crea entre el mestre i el seu grup permet realitzar un major cúmul d'innovacions a l'aula, tant en l'àmbit personal com en l'àmbit didàctic.

5. DESCRIPCIÓ, DISSENY I AVALUACIÓ DE LA INNOVACIÓ

5.1 TÍTOL, NIVELL I CICLE

Títol	Nivell	Cicle
A la recerca de la poesia perduda	4t primària	Mitjà

5.2 DURADA I DISTRIBUCIÓ TEMPORAL

3r TRIMESTRE			
Mes	Setmana	CATALÀ	MEDI / TIC / PLÀSTICA
Abril	11-14	Sessió 1	Sessió 2
	17-21	Sessió 3	Sessió 4
	24-28	Sessió 5	Sessió 6
Maig	02-05	Sessió 7	Sessió 8
	08-12	Sessió 9	Sessió 10
	15-19	Sessió 11	Sessió 12
	22-26	Sessió 13	Sessió 14

Sessions	Temporització
Sessió 1: Idees prèvies	1h
Sessió 2: Cursa d'orientació	1h
Sessió 3: Títol	1h
Sessió 4: Vers	1h
Sessió 5: Estrofa	1h
Sessió 6: Rima	1h
Sessió 7: Comparació	1h
Sessió 8: Autors/es	3h

Sessió 9: Presentació autors/es	1h
Sessió 10: Tipus de poemes	1h
Sessió 11: Poesia Dibuixada	2h
Sessió 12: Poesia musicada	2h
Sessió 13: Creació Poemes	3h
Sessió 14: Presentació poemes	1h

5.3 METODOLOGIA

Per realitzar el projecte d'innovació he utilitzat diferents estratègies metodològiques. A continuació, explicaré l'estratègia i les metodologies usades en les diferents activitats.

L'estratègia principal que he fet servir en aquest projecte és l'ús de diàlegs dirigits. D'acord amb Montagud, et al. (2020) "les estratègies d'ensenyament són mètodes, procediments o recursos utilitzats pels professors per aconseguir que els seus alumnes aconseguixin aprenentatges significatius" (p. 59). La incorporació de debats i discussions a classe són una estratègia que pretén fomentar la llibertat d'opinió, el pensament crític, el respecte i la comprensió dels diferents punts de vista.

He considerat utilitzar la sessió de la cursa d'orientació com a fil conductor per a l'obtenció de pistes que els portarà a l'inici i l'ordre de les diferents activitats del projecte. Aquestes pistes estaran sempre a l'aula i d'aquesta manera tindran visualment les diferents característiques que té un poema.

D'altra banda, he utilitzat diferents metodologies per a les activitats:

- ➔ Aprenentatge basat en projectes, he decidit treballar amb aquesta metodologia, principalment perquè tradicionalment s'ha treballat amb quaderns i fitxes. D'aquesta

manera els mateixos alumnes són partícips del seu aprenentatge. I, per tant, l'aprenentatge serà més significatiu, potenciarem les intel·ligències múltiples i s'aprofitarà els entorns de l'escola.

- Aprenentatge cooperatiu, aquest model educatiu fomenta l'atenció, la participació, i l'adquisició de coneixements, a partir de les interaccions. Aprofitant l'organització de les taules dels infants i que els grups són heterogenis, d'aquesta manera extreure'm el màxim profit en moltes de les activitats.
- La ludificació, aquesta metodologia es basa en fer viure com una experiència de joc una activitat que no ho és. Quan arriba al món educatiu aquesta premissa porta implícita dues conseqüències: d'una banda, els educadors han de transformar la seva mirada davant les activitats educatives pensant-les en clau d'experiències d'aprenentatge, i d'altra banda han de pensar com dissenyen aquestes experiències agafant elements propis dels jocs.

Amb les diferents estratègies metodològiques volem aconseguir que les activitats tinguin una motivació pels infants tot i treballar amb un tema tan delicat com és la poesia amb infants de primària.

5.4 OBJECTIUS D'APRENTATGE

Els objectius d'aprenentatge que pretenc que els alumnes assoleixin amb el projecte són:

- Reconèixer les diferents parts/característiques d'un poema
- Conèixer diferents autors i autores de la poesia
- Elaborar poemes mitjançant els diferents tipus presentats
- Treballar en equip per resoldre les diferents situacions que se'ls presenti

5.5 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES, SABERS I CRITERIS D'AVALUACIÓ

LLENGUA CATALANA I LITERATURA

Competència específica 2 (Sessió 3, 4, 5, 6 i 7)

Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

Criteris d'avaluació

2.1 Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals i multimodals relacionades amb situacions d'aprenentatge i la vida quotidiana de l'aula.

Competència específica 3 (Sessió 1, 9 i 14)

Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

Criteris d'avaluació

3.1 Produir textos orals i multimodals coherents a partir d'una situació comunicativa coneguda, amb planificació acompanyada, ajustant el discurs i adaptant el to de veu i el gest a la situació, i usant recursos no verbals i elements de suport.

Competència específica 5 (Sessió 10, 12, 13 i 14)

Produir textos escrits i multimodals, amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Criteris d'avaluació

5.1 Redactar textos escrits i multimodals, propers, viscuts i escolars, de manera progressivament autònoma, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a la situació comunicativa, amb adequació, coherència i cohesió, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles.

Competència específica 6 (Sessió 8)

Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

Criteris d'avaluació

6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.

Competència específica 8

Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.

Criteris d'avaluació

8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera acompanyada.

SABERS (Tercer i quart curs)

Comunicació oral

- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.

Comprensió lectora

- Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.

Expressió escrita

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Escripura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.

CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

Competència específica 3 (Sessió 2)

Resoldre problemes i reptes generant cooperativament un producte creatiu i innovador a partir de projectes interdisciplinaris, utilitzant diferents formes de raonament, com el pensament de disseny i el pensament computacional, per respondre a necessitats concretes.

Criteris d'avaluació

3.3 Elaborar un producte final senzill que solucioni un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura dels dispositius, les eines i els materials adequats.

SABERS (Tercer i quart curs)

Societats i territoris

Reptes del món actual

- Representació de l'espai i de la terra en mapes i plànols a diferents escales emprant, entre altres, els recursos digitals. Utilització de diferents tècniques analògiques i digitals i estratègies d'orientació, a partir de l'observació dels elements del medi en la localització espacial.

EDUCACIÓ ARTÍSTICA

Competència específica 3 (Sessió 11 i 12)

Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.

SABERS (Tercer i quart curs)

Educació musical

Creació i interpretació

- Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, identificant i documentant les diferents fases del procés respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Educació plàstica i visual

Creació i interpretació

- Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.

5.6 DISSENY DE LES ACTIVITATS

SESSIÓ 1: IDEES PRÈVIES	
Objectius	- Expressar els coneixements previs. - Reflexionar sobre la poesia.
Materials i altres recursos	- Paper. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Taules de 4 amb rols: Material, secretari, portaveu, informàtic.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: On trobem la poesia? Comencem reproduint els següents vídeos sense cap explicació prèvia: https://www.youtube.com/watch?v=6pcpRetlmyA https://www.youtube.com/watch?v=dvEDdx030ww Deixem temps per poder comentar el vídeo: - Què heu vist? Quin tipus de text és? Què dibuixa la noia? Què us fa sentir el vídeo?... - I ara observeu: https://www.youtube.com/watch?v=Qsc_P8EwjZE - Què és això? (una cançó) Té alguna relació amb la poesia? Per què creieu? D'aquesta manera, presentem la introducció del projecte per trencar amb la idea estereotipada de "la poesia és avorrida" amb diferents maneres de representar-la.
20 minuts	Activitat: Què sabem? Què volem saber? Descripció: L'encarregat de material de la taula agafarà un full pel seu grup. Explicarem als infants el títol del projecte (A LA RECERCA DE LA POESIA PERDUDA). I farem la següent pregunta: - Que us penseu que podem treballar en aquest projecte? Després de la roda de respostes orals exposarem que durant aquest projecte treballarem la poesia, i que ens agradaria que per grups el secretari de la taula anotes totes les idees responnent a les següents preguntes: - Què sabem? - Què volem saber? El rol de l'informàtic serà buscar al diccionari o en algun llibre qualsevol dubte que els pugui sorgir.
20 minuts	Activitat: Posada en comú. Descripció: A continuació, preguntarem als diferents grups que ens exposin els resultats per anar anotant a la pissarra.

	El portaveu de cada taula serà l'encarregat i el mestre/a anirà fent les anotacions a la pissarra.
Avaluació	- Diari d'observació

SESSIÓ 2: CURSA D'ORIENTACIÓ	
Objectius	- Conèixer i utilitzar la brúixola com a mètode d'orientació. - Reforçar la confiança entre companys.
Materials i altres recursos	- Brúixola. - Objectes petits. - Pitralls.
Espai	Pati i escola de natura.
Agrupació	Mig grup.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: Joc d'orientació (Troba l'objecte). Descripció: Per parelles, taparem els ulls amb un pitrall a un dels dos companys. Tot seguit, el company amb visió deixarà un objecte a una distància relativament a prop. El mateix company haurà de guiar amb indicacions com: Recte, dreta, esquerra, a baix, a dalt... L'alumne amb els ulls tapats haurà de trobar l'objecte confiant en les indicacions del company/a.
40 minuts	Activitat: Cursa d'orientació. Descripció: La segona activitat és la cursa d'orientació, on per parelles, hauran de descobrir les 6 pistes amagades pel pati. Cada parella serà un número i haurà de trobar aquella pista en concret. Se'ls hi proporcionarà una brúixola per a orientar-se des del punt de partida. I tots els alumnes començaran des d'allà. Les 6 pistes són els 6 títols de les diferents activitats que es treballaran el en projecte i es penjaran a l'aula per tal de tenir les principals característiques del poema a l'aula.
Avaluació	- Diari d'observació.
Veure material a l'annex 1.	

SESSIÓ 3: TÍTOL	
Objectius	- Descobrir el títol de cada poema. - Comprendre el significat dels poemes.
Materials i altres recursos	- Fitxa. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup sencer.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: Relaciona el títol. Descripció: Repartirem les fitxes amb els poemes programats. Els infants hauran que relacionar els títols amb els poemes.
40 minuts	Activitat: Descobreix el títol. Descripció: Tot seguit, hauran de llegir els dos poemes i inventar-se el títol que millor es relacioni. Acabarem fent una posada en comú a la pissarra amb els infants escrivint tots els títols, d'aquesta manera ens explicaran quina part del poema els ha donat peu a posar-hi aquell nom.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 2.	

SESSIÓ 4: VERS	
Objectius	- Ordenar de manera correcta els poemes. - Treballar en equip per trobar la solució.
Materials i altres recursos	- Paper. - Llapis. - Sobres amb els versos dels poemes.
Espai	Classe.
Agrupació	Taules de 4 amb rols: Material, secretari, portaveu, informàtic.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
	Activitat: Ordena el poema i posa el títol.

50 minuts	Descripció: L'encarregat de material agafarà un full per a cada integrant del grup i el sobre amb els versos dels poemes. Recordarem als infants els rols que tenen assignats per grups. Els infants hauran d'ordenar els poemes de manera que tinguin sentit i el secretari escriurà al seu full el resultat final. Un cop el tinguin ordenat, hauran de decidir el títol d'aquest. Hi ha 3 sobres amb 3 poemes, de manera que cada grup tindrà uns 20 minuts per ordenar correctament i escriure al full cada poema. El rol de l'informàtic serà buscar al diccionari o en algun llibre qualsevol dubte que els pugui sorgir.
10 minuts	Activitat: Posada en comú. Descripció: A continuació, preguntarem als diferents grups que ens exposin els resultats per anar anotant a la pissarra. El portaveu de cada taula serà l'encarregat i el mestre/a anirà fent les anotacions a la pissarra per fer una correcció conjunta dels resultats. Després de cada correcció els infants contaràn els cops de veu de cada vers per a veure que tenen els mateixos per estrofa.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 3.	

SESSIÓ 5: ESTROFA	
Objectius	- Acabar l'estrofa dels poemes. - Relacionar els versos amb les mateixes síl·labes.
Materials i altres recursos	- Fitxa. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup sencer.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
40 minuts	Activitat: Acaba l'estrofa. Descripció: Repartirem els fulls amb els poemes programats. Els infants hauran d'acabar les estrofes dels poemes amb una paraula o amb un vers.
20 minuts	Activitat: Posada en comú. Descripció: A continuació, preguntarem als infants que ens exposin els

	resultats per anar anotant a la pissarra. Algunes correccions seran conjuntes, d'altres depenent de la imaginació de cada infant per a acabar els poemes.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 4.	

SESSIÓ 6: RIMA	
Objectius	- Trobar les paraules que rimen. - Aprendre jugant.
Materials i altres recursos	- Paper. - Llapis. - Sobres amb els diferents jocs.
Espai	Classe.
Agrupació	Grups de 4.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: Memory. Descripció: Els infants posaran les targetes boca avall i hauran de girar dues targetes per persona. Si les paraules dels dibuixos rimen, es queden la parella de targetes i sumen 1 punt. Només hi ha un torn per infant.
20 minuts	Activitat: Troba la paraula que rima. Descripció: Numeraran un full blanc amb números de l'1 al 15. Els infants trauran una paraula del sobre i tindran 1 minut per trobar i anotar totes les paraules que rimen amb aquella. La rima haurà de ser consonant (consonant+vocal).
20 minuts	Activitat: Fes un vers amb les dues paraules. Descripció: Els infants hauran d'associar les dues paraules que rimen de la pàgina i crear un vers o dos amb les dues paraules.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 5.	

SESSIÓ 7: COMPARACIÓ	
Objectius	- Descobrir els significats de les metàfores. - Relacionar les imatges i crear comparacions.
Materials i altres recursos	- Fitxa. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup sencer.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: Comparacions i metàfores. Descripció: Llegirem en veu alta els poemes seleccionats, d'aquesta manera farem entendre als infants que alguns autors i autores utilitzen comparacions i metàfores. Els infants hauran d'endevinar el títol i farem una petita explicació sobre la diferència entre les dues.
20 minuts	Activitat: Relaciona les imatges. Descripció: Els infants hauran de relacionar les imatges i escriure una comparació o metàfora al respecte.
10 minuts	Activitat: Posada en comú. Descripció: Farem una posada en comú dels resultats obtinguts.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 6.	

SESSIÓ 8: AUTORS/AUTORES	
Objectius	- Fer una recerca del autor/autora assignat. - Omplir el power point de manera original.
Materials i altres recursos	- Ordinadors. - Tablets.
Espai	Classe.
Agrupació	Parelles.

Temporització	Desenvolupament de la sessió
15 minuts	Activitat: Presentació Powerpoint. Descripció: Exposarem al projector el Powerpoint que han d'omplir per grups i explicarem el que hauran de fer. Després, agafaran de la capsa l'autor o autora que se'ls assignarà a l'atzar. (Joana Raspall, Ricard Bonmatí, Lola Casas, Miquel Martí i Pol, Núria Albó, Joan Salvat-Papasseit).
165 minuts	Activitat: Recerca i fer el Powerpoint. Descripció: Els infants hauran de fer la recerca de l'autor o l'autora assignat i omplir el power point. Un cop acabat, personalitzaran el disseny del d'aquest de manera creativa i es prepararan l'exposició grupal.
Avaluació	- Diari d'observació. - Graella d'avaluació.
Veure material a l'annex 7.	

SESSIÓ 9: PRESENTACIÓ AUTORS/AUTORES	
Objectius	- Exposar a la resta de la classe el power point. - Valorar als companys/es que han exposat.
Materials i altres recursos	- Ordinadors. - Projector.
Espai	Classe.
Agrupació	Grups de 4.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
50 minuts	Activitat: Exposició autors/es. Descripció: Cada grup presentarà a la classe el seu Powerpoint i l'autor/autora. Tots els integrants del grup hauran de participar en l'exposició.
10 minuts	Activitat: Tancament i Autoavaluació. Descripció: Els infants hauran d'omplir la fitxa d'autoavaluació.
Avaluació	- Diari d'observació. - Graella d'avaluació.

SESSIÓ 10: TIPUS DE POEMES	
Objectius	- Descobrir els diferents tipus de poemes. - Crear un cal·ligrama.
Materials i altres recursos	- Fitxa. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup sencer.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
20 minuts	Activitat: Presentació dels poemes. Descripció: Llegirem tots junts els poemes i explicarem els dos tipus, Acròstics i cal·ligrames.
40 minuts	Activitat: Crear un cal·ligrama. Descripció: Els infants hauran de crear un cal·ligrama. Els hi posarem un exemple al full o podran triar un dels poemes treballats durant el projecte.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.
Veure material a l'annex 8.	

SESSIÓ 11: POESIA DIBUIXADA	
Objectius	- Escoltar amb atenció el poema. - Crear el dibuix propi del poema.
Materials i altres recursos	- Projector. - Paper. - Cartolines/Fulls de colors. - Llapis, colors, retoladors, ceres, aquarel·les.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup sencer.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
	Activitat: Presentació poemes.

20 minuts	Descripció: Primer de tot, els ensenyarem als alumnes el vídeo “Podries” de Joana Raspall que és una poesia dibuixada com a exemple. D’aquesta manera els alumnes poden veure quina és la idea del que han de fer en aquesta activitat. (https://www.youtube.com/watch?v=dvEDdx030ww). Després de veure el vídeo, la intenció és que els alumnes siguin capaços de relacionar el poema i fer una petita reflexió de què els transmet aquest poema i si serien capaços de produir un dibuix amb les sensacions que els transmet.
100 minuts	Activitat: Dibuixem poemes. Descripció: A continuació, els alumnes hauran de triar, per grups de treball, el poema que més els agradi de la carpeta d’aprenentatge o el de Joana Raspall per dur a terme la representació de la poesia dibuixada. Primer, hauran de ser capaços de comprendre què vol dir el poema per després, concretar i decidir de manera conjunta entre tots els membres del grup que hi voldran representar. Una vegada els grups tinguin clar el significat del poema escollit i el que volen representar, tindran a l’abast pintures i diferents materials per dur a terme la producció final.
Avaluació	- Diari d’observació. - Carpeta d’aprenentatge.

SESSIÓ 12: POESIA MUSICADA	
Objectius	- Cercar per la web. - Crear una petita cançó o rap.
Materials i altres recursos	- Projector. - Ordinadors. - Fulls. - Llapis.
Espai	Classe.
Agrupació	Grup de 4.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
40 minuts	Activitat: Presentació videoclips i web. Descripció: Primer de tot, ensenyarem als alumnes els vídeos “Celebrem” i “Escriurem” de Miki Núñez com a exemple: https://www.youtube.com/watch?v=Qsc_P8EwjZE https://www.youtube.com/watch?v=PoGFIOjfQvY D’aquesta manera els alumnes poden veure quina és la idea que volem

	transmetre a l'hora de relacionar la poesia amb la música. Després de veure el vídeo, presentarem la web de música de poetes perquè acabin de veure exemples de diferents cançons i puguin agafar idees per elaborar la cançó: http://www.musicadepoetes.cat/titols
80 minuts	Activitat: Dibuixem poemes. Descripció: A continuació, els alumnes hauran de crear, per grups de treball, una petita cançó o rap del tema que desitgin. Primer, hauran de ser capaços de posar-se d'acord sobre el tema del què volen fer-ho i després elaborar-lo. Quan acabin les cançons han de crear la melodia i cantar-la entre tots els integrants del grup a la resta de la classe.
Avaluació	- Diari d'observació. - Carpeta d'aprenentatge.

SESSIÓ 13: CREACIÓ DEL POEMA	
Objectius	- Treballar en equip. - Crear un poema original.
Materials i altres recursos	- Paper. - Cartolines/Fulls de colors. - Llapis, colors, retoladors, ceres, aquarel·les.
Espai	Classe.
Agrupació	Grups de 4.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
120 minuts	Activitat: Pensar i escriure el poema. Descripció: Amb un full d'esborrany, els infants crearan el seu poema amb totes les seves parts. El poema contindrà mínim 2 estrofes i 3 o 4 versos per estrofa.
60 minuts	Activitat: Crear el poema Descripció: Els infants crearan el poema a les cartolines amb els materials que vulguin.
Avaluació	- Diari d'observació. - Graella d'avaluació.

SESSIÓ 14: PRESENTACIÓ DELS POEMES	
Objectius	- Exposar a la resta de la classe les diferents produccions. - Valorar als companys/es la feina.
Materials i altres recursos	- Carpeta d'aprenentatge. - Treballs.
Espai	Classe.
Agrupació	Individual/grups.
Temporització	Desenvolupament de la sessió
50 minuts	Activitat: Exposició poemes. Descripció: Cada alumne presentarà i recitarà individualment el seu cal·ligrama i la poesia dibuixada. Haurà de fer una petita reflexió de perquè ha triat el poema i perquè l'ha dibuixat de la seva manera. I per grups el poema creat.
10 minuts	Activitat: Tancament i Autoavaluació. Descripció: Els infants hauran d'omplir la fitxa d'autoavaluació.
Avaluació	- Diari d'observació. - Graella d'autoavaluació.

5.7 INSTRUMENTS D'AVUACIÓ DEL PROJECTE

Diari d'observació: Avaluació qualitativa (Resultat de totes les activitats a classe en l'àmbit grupal afegit a cada activitat).

Es faran unes anotacions grupals dels resultats de les diferents activitats.

Activitat autors: Avaluació quantitativa (Rúbrica d'exposició oral 1 al 4).

Ítems	Assoliment Excel·lent (4)	Assoliment Notable (3)	Assoliment Suficient (2)	No assolit (1)	Qualificació
Contingut i organització	S'ha aprofundit en les diferents seccions	S'han cobert els temes	Idees correctes però incompletes	Mal estructurat i difícil entendre	
Creativitat del power	Interessant i atractiu. Excel·lent suport	Adequat i entenedor amb fons creatiu i imatges	Adequat encara que no s'entén molt	Poca i no encertada	
Comunicació	To de veu apropiat i llenguatge precís	Clara i entenedora	To de veu fluix però entenedor	Poc clara i difícil de seguir	
Treball en grup	Bona planificació i treball en grup	Els membres coneixen el contingut	Presentació amb poca planificació	Massa individualista	

Creació del poema: Avaluació quantitativa (Rúbrica 1 al 4).

Ítems	Assoliment Excel·lent (4)	Assoliment Notable (3)	Assoliment Suficient (2)	No assolit (1)	Qualificació
Títol i tema	És molt creatiu i original i es relaciona perfectament	Es relacionen i el tema apareix ben descrit	Es relacionen però costa trobar-hi el sentit	No es relacionen i la descripció és escassa	
Creativitat del poema	Interessant i atractiu. Excel·lent presentació	Adequat i entenedor amb fons creatiu i dibuixos	Adequat encara que no s'entén molt	Poc i no encertat	
Composició i característiques	Totes les característiques hi apareixen estructurades	Bona estructura i rimes	Algunes característiques en la composició	Poca estructura en el poema	
Treball en grup	Bona planificació i treball en grup	Els membres coneixen el contingut	Presentació amb poca planificació	Massa individualista	

Rúbrica d'autoevaluació quantitativa (Veure material a l'annex 9).

*L'avaluació sumativa de les anteriors avaluacions quantitatives és el resultat de la qualificació de l'aprenentatge dels infants (33'3% de cada qualificació).

5.8 AVALUACIÓ DE LA INNOVACIÓ

Per l'avaluació de la innovació he triat l'escola Font d'en Fargues, ja que és una escola amb l'entorn específic pel qual va dirigit el projecte. L'escola disposa d'un entorn molt privilegiat, dins i al voltant i és el context idoni per dur a terme la implementació del projecte.

L'Escola Font d'en Fargues està situada al districte d'Horta-Guinardó de Barcelona i pertany al barri de Font d'en Fargues. És un centre públic de dues línies d'educació infantil i primària, creat com a centre experimental l'any 1971.

La localització d'aquest barri possibilita una educació en un entorn privilegiat de molts espais verds i això permet que l'Escola Font d'en Fargues sigui una de les onze escoles que s'ha convertit en Escola Refugi dins del Pla Clima de l'Ajuntament de Barcelona. Així doncs, l'escola com a refugi climàtic compta amb diferents elements com un jardí mediterrani, una escola de natura, una bassa, horts i caixes niu per ocells i ratpenats.

L'activitat triada per dur a terme l'avaluació del projecte és la de la sessió 11, la poesia dibuixada. He triat aquesta activitat, ja que l'escola només em va poder oferir una hora per a dur a terme la implementació. Un altre aspecte important és a l'hora de presentar l'activitat, quan dic el nom poesia a tots els infants els ve al cap un text. D'aquesta manera i amb el temps que dispo, amb la visualització del vídeo i la petita reflexió sobre el que els transmet introdueixo la paraula interdisciplinar, per explicar que la poesia es pot treballar de moltes maneres diferents.

Per començar, he presentat als alumnes el vídeo "Podries" de Joana Raspall, que és un poema que parla de les diferències culturals i socials depenent del país on neixes. D'aquesta manera els alumnes poden veure quina és la idea del que han de fer en aquesta activitat. Després de veure el vídeo, els alumnes han de relacionar el poema i fer una petita reflexió de què els transmet aquest poema i si serien capaços de produir un dibuix amb les sensacions que els transmet.

Un cop els infants han anat dibuixant i fent les representacions he anat introduint diferents conceptes com que pintin els dibuixos amb els materials que vulguin. I si a algú li sobra temps, que faci algun vers o poema propi al respecte.

Destacaria el treball d'un alumne que ha estat capaç de representar i fer un petit poema. A l'acabar la sessió hem presentat alguns treballs i la resta de companys han valorat molt positivament l'activitat.

Com a valoració global, l'activitat ha estat un èxit. El grup de 4t B, és un grup amb bon nivell i tant a les reflexions inicials com en la producció dels dibuixos el resultat ha estat molt satisfactori.

Quan als objectius proposats; s'ha fomentat l'interès poètic a través de diferents estratègies metodològiques. He descobert el potencial d'escoles amb entorns rurals per a implementar el projecte d'innovació. I com a objectiu específic de l'activitat s'han elaborat poemes mitjançant diferents tipus, en aquest cas amb la creativitat d'un dibuix.

Figures 1 i 2. Activitat poesia dibuixada. Font: Elaboració pròpia.

Veure produccions a l'annex 10.

6. CONCLUSIONS

Una vegada arribats a aquest punt, m'agradaria fer un balanç i recapitulació dels aspectes clau i punts forts que he pretès plasmar i desenvolupar al llarg d'aquest TFG. Una de les principals ambicions ha estat rescatar el valor de la poesia com a eina didàctica. I retornar-la a l'aula amb una nova dimensió que vagi més enllà de la metodologia memorística i repetitiva tradicional.

No obstant això, un dels principals problemes per a aconseguir aquesta nova perspectiva és la motivació del mateix docent. Aquest ha de ser el primer pas per a obtenir que la poesia cali entre les parets de l'aula i les impregni amb tot el seu potencial.

Si aconseguim que la poesia es converteixi en una convidada habitual a l'aula, serà molt fàcil que ens serveixi per a relacionar-la amb qualsevol de les àrees curriculars. La poesia sorgeix en l'ésser humà com un vehicle per a interpretar una realitat que no està parcel·lada, sinó composta d'una infinitat d'interrelacions.

D'aquí ve que a l'aula puguem usar-la amb aquest sentit, com a eix vertebrador que integri totes les àrees. A més, el mateix llenguatge poètic està obert a múltiples interpretacions, la qual cosa afegeix un ric element d'aportació personal per part del lector. Això fa que l'alumne no sigui un simple consumidor passiu de les idees d'uns altres, sinó que es converteix en protagonista a través de la interpretació que ell mateix dóna d'aquesta, que podrà ser diferent de la dels seus companys.

Aquest últim aspecte ens obre la porta a què cada alumne aporta una visió diferent però complementària de la realitat. D'una banda, cadascun ha d'observar els seus propis pensaments, sentiments i emocions i, per un altre, ha de compartir-los amb els altres. Això genera situacions molt enriquidores en les quals cadascun va obtenint el coneixement de si mateix, la seva pròpia acceptació i la dels altres.

Quant als objectius, respecte a investigar les possibles aportacions de la poesia com a eina interdisciplinària en l'ensenyament de l'educació primària, ha estat la part del treball més feixuga, ja que fer una cerca bibliogràfica amb diferents autors i autores amb una temàtica tan global ha estat complicat. Tot i això, i amb el temps en contra per la primera entrega, he seleccionat els punts més importants per fer un bon marc teòric i he aconseguit resumir els apartats i fer una bona estructura que dóna peu a relacionar i entendre la part teòrica, amb el disseny i activitats del projecte.

El segon objectiu, fomentar l'interès poètic a través de diferents estratègies metodològiques, ha quedat perfectament assolit. No només aprofitant els diferents espais de l'escola per a seguir un fil conductor de les diferents activitats, sinó que les diferents estratègies metodològiques i activitats fan del projecte un aprenentatge significatiu pels alumnes. Els alumnes gaudeixen jugant, aprenent per ells mateixos, i relacionant la poesia amb les diferents àrees curriculars.

I el tercer objectiu, descobrir el potencial d'escoles amb entorns rurals per a implementar projectes d'innovació, s'ha pogut constatar amb la visita a l'Escola Font d'en Fargues per la implementació de l'activitat, amb la seva avaluació corresponent. Tot l'anteriorment exposat troba un context idoni a l'aula, en la qual el tipus de relació que s'estableix entre els alumnes, així com amb el mestre i el seu entorn més pròxim, fan d'ell un escenari idoni per a facilitar l'aplicació d'aquest model.

No es tracta, en definitiva, de desenvolupar un aprenentatge conceptual on prevalgui l'acumulació ràpida i nombrosa dels continguts imposats, sinó poder despertar en l'alumne la curiositat i l'interès perquè sigui ell mateix el que persegueixi el coneixement en funció dels seus propis interessos.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Ambrós, A., & Sabaté, J. M. R. (2007). Veamos poesía: leamos imágenes en primaria. *Aula de Innovación educativa*, (163), 81-87.

Barrientos, C. (1999). Claves para una didáctica de la poesía. *Textos de didáctica de la lengua y la literatura*, (21), 17-34.

Ballesteros, E. G. V. (1993). Didáctica de la poesía en la Educación Primaria. *RIFOP: Revista interuniversitaria de formación del profesorado: continuación de la antigua Revista de Escuelas Normales*, (18), 107-115.

Caro Valverde, M. T. (2008). Los clásicos redivivos en el aula (Modelo didáctico interdisciplinar en Educación Literaria).

Cachadiña, P. (2003). Poesía en movimiento. Una experiencia creativa, interdisciplinar e integradora en educación física. *Expresión, creatividad y movimiento* (pp. 511-516). Amarú.

Cerrillo Torremocha, P. C. i Luján Atienza, Á. L. (2010). *Poesía y educación poética*. Cuenca: Universidad de Castilla La Mancha, Servicio de Publicaciones, 2010.

Cerrillo Torremocha, P. C. (2007). *Literatura infantil y juvenil y educación literaria: hacia una nueva enseñanza de la literatura*.

Cervera Borrás, J. (1991). *Teoría de la literatura infantil*. Bilbao. Universidad de Deusto Ediciones-Mensajero.

Colomer, T. (1998). *La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil actual*.

Colomer Martínez, T. (2010). *Introducción a la literatura infantil y juvenil*. Madrid: Síntesis, 2010.

Generalitat de Catalunya. Departament d'educació. Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.
<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8762/1928585.pdf>

Gómez Martín, F. E. (1993). La enseñanza de la poesía en los primeros niveles educativos.

Kohan, S. A. (2016). Escribir para niños. Alba Editorial.

Monjas Aguado, E., García Gómez, S., Rojo Virseda, J. L., Cordero Martín, J. i Hernando Manso, F. (1998). La poesía en el aula: educación infantil y primaria.

Montagud, N., Triglia, A., Corbin, J. A., Castellero, O., García, J., Torres, A., Rizaldos, M. Á., Figueroba, A., Rovira, I., & Rodríguez, E. (2020). Estrategias de enseñanza: qué son, tipos y ejemplos, 3(1), 59. <https://www.redalyc.org/pdf/4498/449845035006.pdf>

Rayo, FT (1997). Poesía y aprendizaje: I. Modelo de estrategia neurolingüística. Boletín del Instituto de Estudios Almerienses. Letras , (15), 167-190.

Rico, L. (1986). Castillos de arena. Ensayo sobre literatura infantil. Madrid: Alhambra.
<https://dadun.unav.edu/bitstream/10171/53021/1/27670-81478-1-PB.pdf>

Varas, J., & Pastrana, M. A. O. (1999). El teatro: espectáculo, texto y espectador. Textos de didáctica de la lengua y la literatura, (21), 111-118.

8. ANNEXOS

Annex 1: Cursa d'orientació

CURSA D'ORIENTACIÓ

NORMES

- HEU DE COMENÇAR DES DEL PUNT DE PARTIDA MIRANT CAP A L'ESCOLA DE NATURA.
- GUIEU-VOS SEMPRE AMB L'AJUDA DE LA BRÚIXOLA.
- SI NO TROBEU UNA PISTA, TORNEU AL PUNT DE PARTIDA I TORNEU A COMENÇAR.
- ELS/LAS ALUMNES QUE HAGIN TROBAT LA SEVA PISTA, L'HAN DE DEIXAR A LA TAULA I PODEN AJUDAR AL GRUP QUE HO NECESSITI.
- FINS QUE NO TROBEM LES PISTES DE LA 2 A LA 7 NO PODREM BUSCAR LA 1.

1- Ara que hi sou tots, per trobar-me junts haureu de treballar. I en direcció al sud hauràs d'anar, però compte que a mig camí cap a l'est hauràs de girar. Segueix segueix, que potser a l'aigua em podràs trobar. Però just davant de les granotes t'estaré observant. Fixa-t'hi bé, que per descobrir-me hauràs d'entrar. I si busques una mica, m'aconseguiràs.

2- En direcció cap al sud, no dubteu en pujar. Que per trobar-me, t'hauràs de cansar... Segueix segueix, fins que no puguis més, que cap a l'oest estaré. I si tens set aigua te'n donaré.

3- En direcció cap a l'oest, tot recte haureu d'anar. I quan et pensis que has arribat, encara hauràs de baixar. Segueix segueix, fins que no puguis més, i després, cap al sud hauràs d'anar. I sota les fulles em trobaràs.

4- En direcció cap al nord, hauràs d'anar. Quan no puguis més troba l'oest, i si em busques bé al fons de tot estaré. Soc un accés que entra a l'escola.

5- En direcció al nord, hauràs d'anar. I si et penses que has arribat, una bona estona hauràs de baixar. Segueix segueix, fins que no puguis més, i després cap a l'est estaré. Sóc amic de la brossa.

6- En direcció al nord, hauràs d'anar. I si et penses que has arribat, una bona estona hauràs de baixar. Segueix segueix, fins que no puguis més, i després cap a l'oest estaré. Has d'entrar a buscar-me entre les plantes.

7- En direcció a l'oest, hauràs d'anar. I sense entrar al lavabo, cap al nord hauràs de girar. Puja puja, que un pis a dalt em trobaràs. I entra a buscar-me, que entre els llibres em descobriràs.

1. TÍTOL

2. VERS

3. ESTROFA

4. RIMA

5. COMPARACIÓ

6. AUTORS/ES

Annex 2: Títol

Nom:

Data:

1. TÍTOL

Aquí tens tres títols. Quin creus que li correspon a cadascun d'aquests poemes?

LA NATURALESA

ABELLEROL

EL CAMÍ

Passes van i passes vénen,
de peu gran, de peu petit
des que el sol obre la porta,
quin camí més eixerit!
Passes van passes tornen
fins que treu el cap la nit.
més tard ja no hi ha petjades;
tot el camí s'ha adormit

Joana Raspall
Serpentines de Versos

Per tenir colors d'estel,
tot el dia caça al vol
mils d'abelles de la mel,
fins que ja s'ha post el sol;

Pel seu cos té blau del cel,
verd de bosc i groc de sol,
i un color torrat de mel....
mel d'abella: abellerol!

Ricard Bonmatí
Estimades feres, Bestiari

Oh vida, omple el món de fulles,
que tot es cobreixi de verd!
Planeja sobre els camins inabastables!
Com boira, refrega el ventre
per les planures de la llum.

Josep-Ramon Bach
Viatge per l'Àfrica

Pensa de què parlen aquests poemes. Pensa i escriu un títol per a cadascun.

El temps està enfadat.
Els trons rodolen
de cap a cap del món.
A cops de llamps
s'han foradat els núvols
i l'aigua vessa
i corre qui sap on!

El sol té por,
no surt a la finestra
i la lluna tampoc sortirà;
el temps malvat
els ha aigualit la festa.

On ballaran,
amb tant de fang, demà?

Joana Raspall
Versos amics

Tot pintat de cara,
pelut com un ós,
amb pantalons amples de
color confós,
salta,
corre i s'entrebanca
amb els sabatots.
Amb crits i ganyotes,
fent veure que plora,
ens porta rialles
i gresca a desdir.

T'estimo,
perquè ho fas per mi!

Joana Raspall
Degotall de Poemes

Per què has posat aquests títol? Assenyala la part de poema que t'ha donat peu a posar-hi aquests nom.

Annex 3: Vers

Nom:

Data:

2. VERS

BOMBOLLES

**Vine a crear-me,
que tinc un tassó
ple d'aigua i sabó.**

**Mira com voleien
i brillen al sol
tot fent tornassol!**

**Si la més bonica
proves d'agafar,
se't fon a la mà...**

**I et quedes en dubte
de si l'has bufat
o ho has somniat!**

TORTUGA

**A poc a poc
va fent camí;
arriba a un lloc,
ja pot dormir.**

**Amaga el cap,
i els peus també;
tota ella hi cap,
i passi-ho bé!**

ROSA

Recoberta d'espines

Olor a molt bé,

Surt per Sant Jordi

Amor o amistat en demostra també.

Joana Raspall

Ricard Bonmatí

Lola Casas

Annex 4: Estrofa

Nom:

Data:

3. ESTROFA

DOFÍ

Faig riure la gent
tocant la botzina;
un aplaudiment

Riuriem tots més
si, com la sardina,
tothom es tirés

Ricard Bonmatí

ELEFANT

El teu nas ben bé és un braç,
també et pot servir d'aixeta.
I quan música et faràs,

Ricard Bonmatí

CAPGRÒS

El temps et convertirà
en una _____ verdosa,
pell brillant i ufanosa.

Esperant un bell petó
que et transformi, tot d'una,

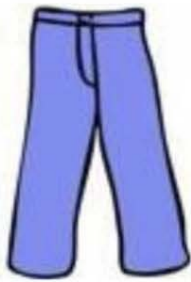
Lola Casas

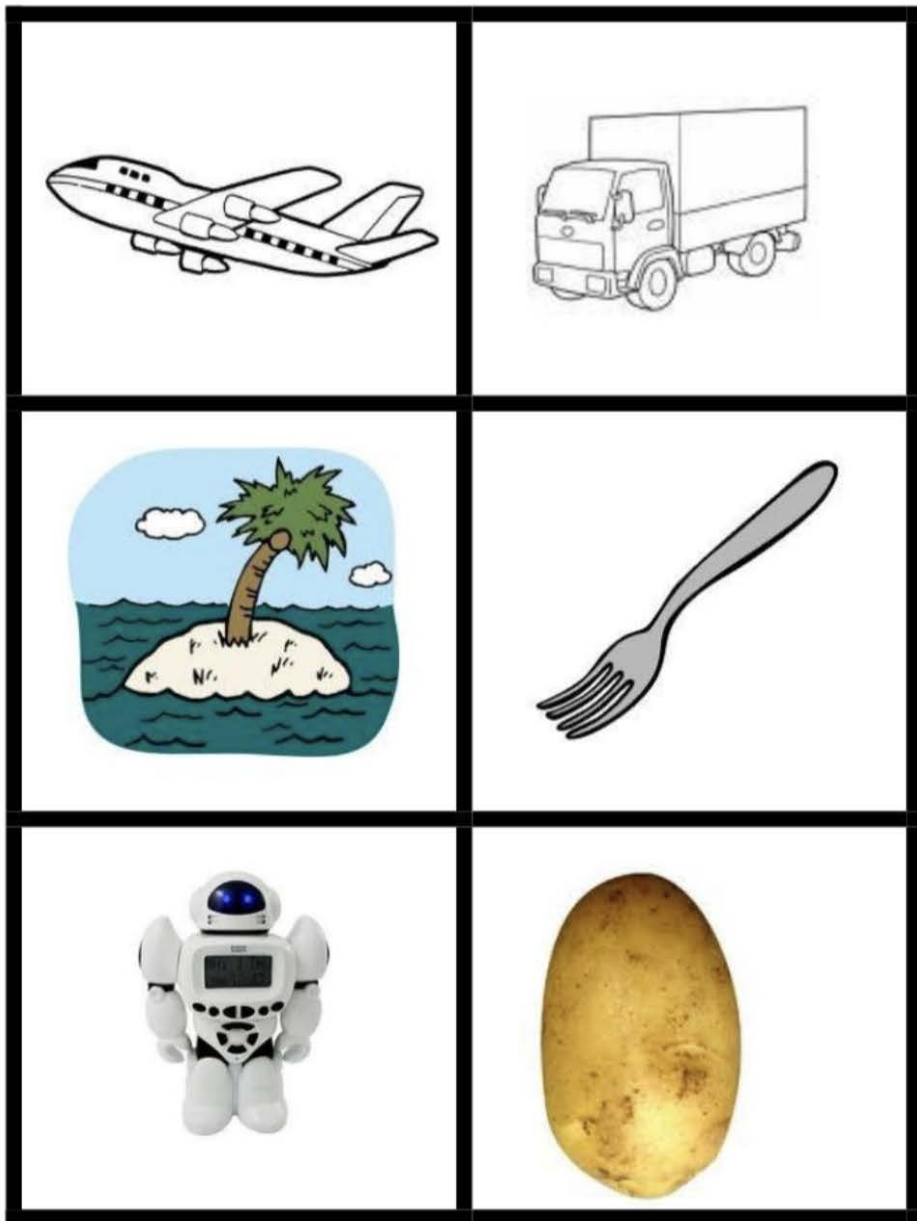

Annex 5: Rima

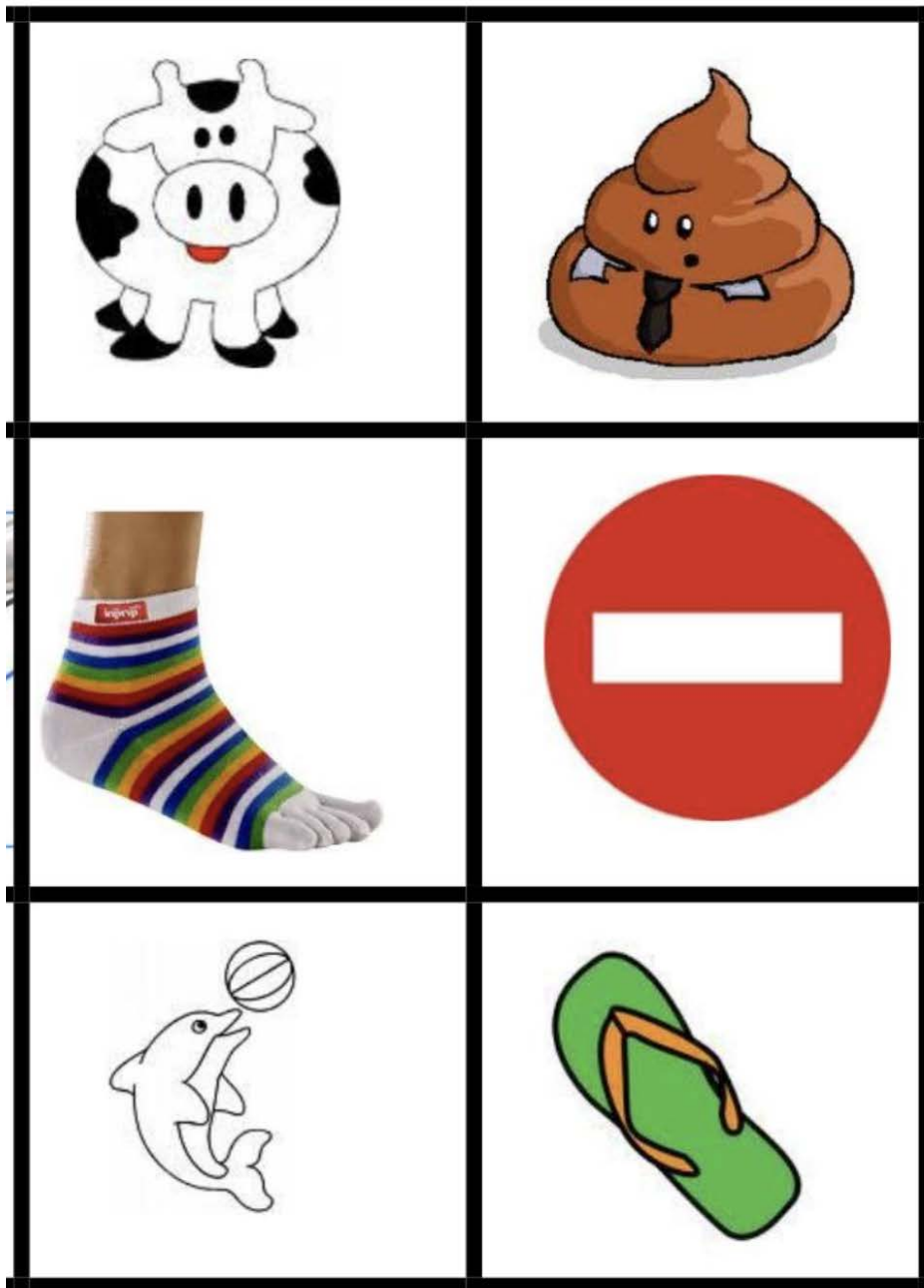

MARTELL HOTEL FADA

MOCADOR FALDILLA DORMIR

JUGAR NATURA MADUIXA

PISCINA VACA AMPOLLA

AVIÓ BICICLETA PILOTA

EMPARELLA LES PARAULES QUE RIMEN I FES UN O DOS VERSOS AMB ELLES

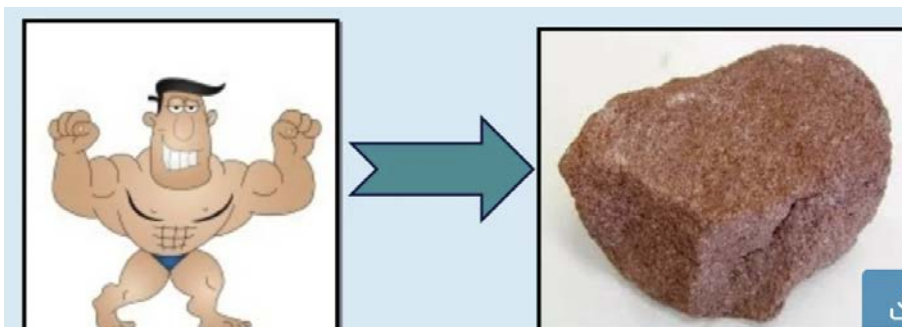
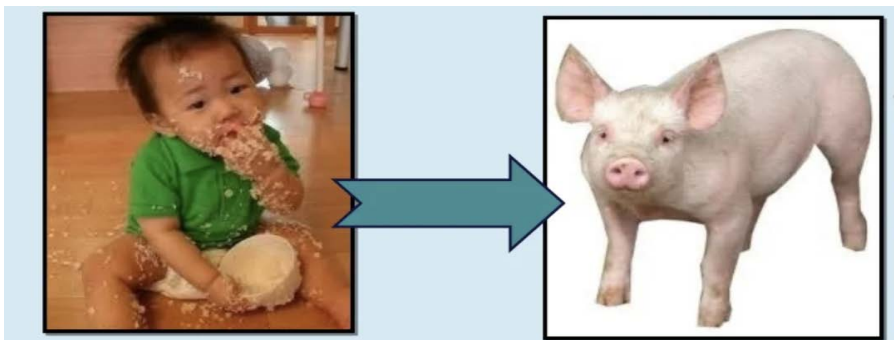
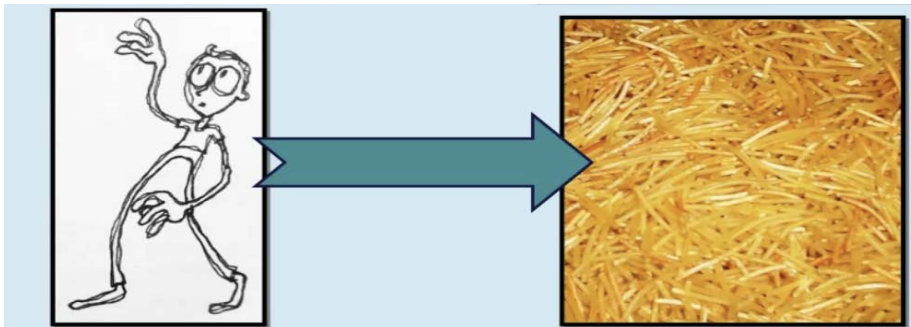
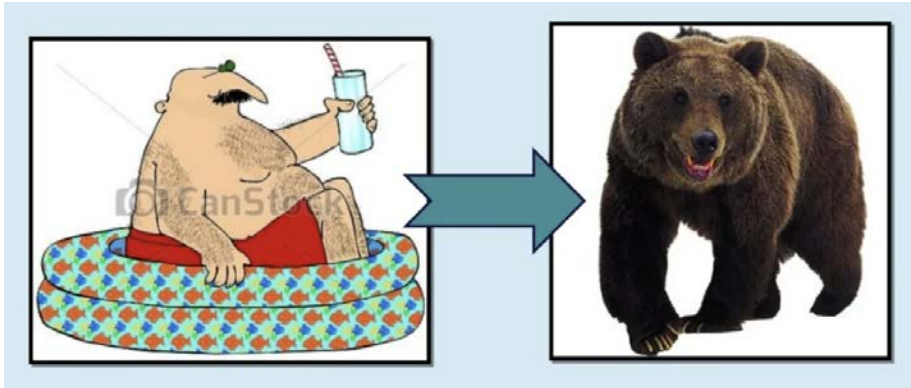

Annex 6: Comparació

Nom:

Data:

5. COMPARACIÓ

COMPARACIONS I METÀFORES

L'esperança és com un peix
que se t'escapa de les mans
com un gra de sorra
que cau a terra.

Demà la tristesa
desapareixerà
i seràs feliç.

Bartomeu Rosselló-Pòrcel

La lluna és de plata
el sol és d'or fi.
M'he fet una casa,
just a mig camí.

Sense tú saber-ho
cada dia hi vens,
per la porta blava
dels meus pensaments.

Joana Raspall

Annex 7: Autors/es

A LA RECERCA DE LA POÈSIA PERDUDA

?

NOM:

Any i lloc de naixement/mort:

Imatge:

Professió:

Curiositats:

POEMA PREFERIT D'AQUEST L'AUTOR/A

Títol:

Imatge?

Annex 8: Tipus de poemes

Nom:

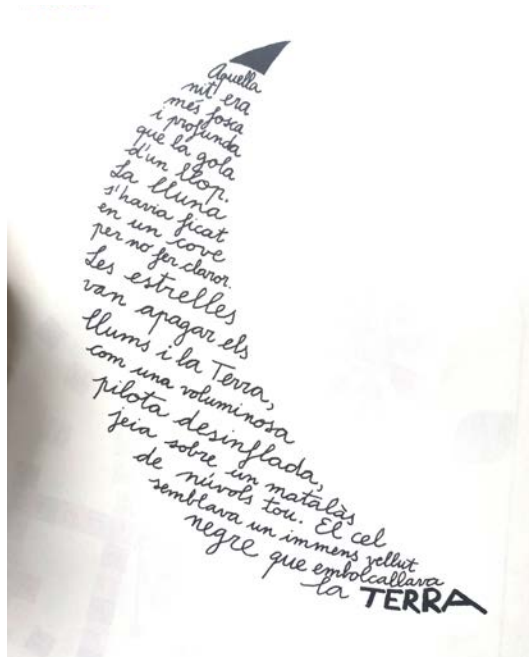
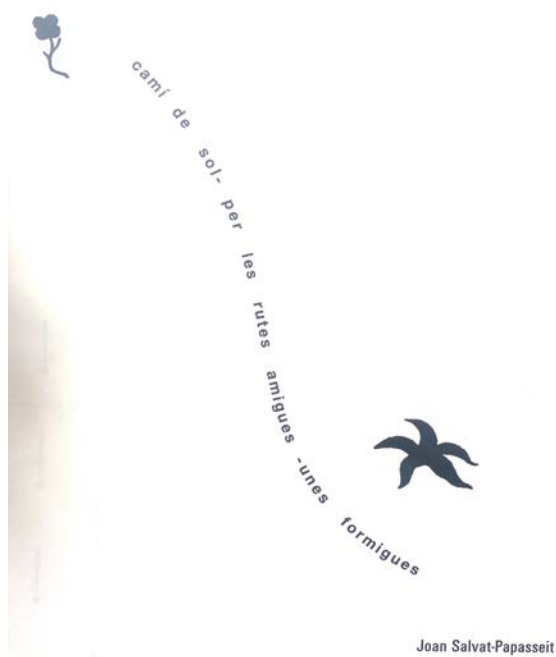
Data:

TIPUS DE POEMES

ACRÒSTICS

Obligades a viure en companyia,
Lligades a la terra i als camins,
Immerses en la pau de cada dia,
Verdes o blaves i amb el sol a dins.
Esclats de fruit –les branques ben curulles!
Reclam de tords i grives en dejú,
Espai del vent que dansa entre els fulles,
Soplouig dels somnis amb el cor ben nu.

CAL·LIGRAMES

CREA EL CAL·LIGRAMA DEL POEMA SEGÜENT:

El peix té aletes per nedar

i cua per poder girar.

Viu sota l'aigua

i no necessita paraigua.

Té escates per tot el cos

i sembla un cavaller de colors.

Annex 9: Graella d'autoavaluació

Nom:

A la recerca de la poesia perduda

Com ha anat el projecte?

Què és el que més t'ha agradat del projecte? (Activitat)	
I el que menys? (Activitat)	
Quines emocions / com t'has sentit?	

Ara que coneixes la poesia, seguiràs llegint poemes?	 															
Com valores el teu procés de l'activitat dels autors/es?	<table border="1"> <tr> <td>Treball en grup</td> <td>Power point</td> <td>Presentació oral</td> </tr> <tr> <td>X ★ ♥</td> <td>X ★ ♥</td> <td>X ★ ♥</td> </tr> </table>										Treball en grup	Power point	Presentació oral	X ★ ♥	X ★ ♥	X ★ ♥
Treball en grup	Power point	Presentació oral														
X ★ ♥	X ★ ♥	X ★ ♥														
Creus que has fet un bon poema?	<table border="1"> <tr> <td>Treball en grup</td> <td>Imaginació-creativitat</td> <td>Presentació</td> </tr> <tr> <td>X ★ ♥</td> <td>X ★ ♥</td> <td>X ★ ♥</td> </tr> </table>										Treball en grup	Imaginació-creativitat	Presentació	X ★ ♥	X ★ ♥	X ★ ♥
Treball en grup	Imaginació-creativitat	Presentació														
X ★ ♥	X ★ ♥	X ★ ♥														
Com valores el teu aprenentatge?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						

Annex 10: Produccions activitat poesia dibuixada

